

”Merkitset minulle koko maailmaa”

Huijaukset. Kun Elina Juusola joutui netthuijarin valeromanssin uhriksi ja menetti rahaa, suurin suru tulikin siitä, että olemme luoneet maailman, jossa tällaisetkin ilmiöt elävät.

TEKSTI EVE HIETAMIES, KUVAT JANNE SAUKKONEN

letään kesää 2014. Elina Juusola avaa sähköpostin ja lukee yöllä tulleen viestin: ”Annan sinulle sanani siitä, että tulen aina rakastamaan sinua, huolehtimaan sinusta, kohtelemaan sinua kunnioittavasti ja tekemään sinut onnelliseksi, sillä merkitset minulle koko maailmaa. Rakastan sinua koko sydämmelläni, ruumiillani ja sielullani. Suukkoja ja halauksia kultaseni.”

Tällaisia viestejä Elina sai lukea kaksi ihanaa kuukautta, sitten totuus alkoi paljastua.

ROVANIEMELLÄ SYNTYNYT Elina Juusola, 60, on tunnettu feministi, tulevaisuudentutkija ja naisten rauhanliikkeen aktivisti, jolla on vahva akateeminen tausta. Tutkijana hän erikoistui aikanaan naiseen kohdistuvaan väkivaltaan ja pornoon. Hän on myös yksi ruotsalaisten naistutkimuseminaarien (Kvinnoforskningseminariet) perustajajäseniä. Elinalla on neljä aikuista lasta ja neljä lastenlasta, avioliitto päättyi aikanaan eroon.

Vuonna 1995 Elina muutti Australiaan pitämään huolta isovanhemmistaan, ja kun nämä kuolivat, hän työskenteli johtajana yhteisössä, joka hoiti paikallisia vanhuksia. Toiminnan laajentuessa työ muuttui stressaavaksi.

– Vuonna 2013 äitini kuoli. Olin surullinen, väsynyt, masentunut, vähän tylsistynyt ja kaiken huipuksi sairas. Siis mitä otollisimmassa mielentilassa.

Eräänä päivänä Elina huomasi Facebookissa kumppaninhakupalvelu be2:n tarjouksen: yli 45-vuotiaille liittyminen on ilmaista.

– Ajattelin, että olisihan se hauskaa viettää aikaa jonkun kanssa, ja tapasinkin pari miestä. Toisen kanssa kävin elokuvissa, toisen kanssa kahvilla. Be2 tarjosi treffiseuraksi lähiseuduilla asuvia ihmisiä.

Pian alkoi tulla myös sähköposteja. Ensimmäinen kirjoittaja oli Irlannissa syntynyt insinööri, joka työskenteli Teksasissa, mutta ei osannut englantia. Selvä huijari.

– Toinen oli nimeltään Stephen.

53-VUOTIAAKSI ITSENSÄ KUVAILLUT Stephen kertoi syntyneensä Australiassa, lähellä Elinan kotia Alice Springsissä. Äiti oli australialainen sairaanhoitaja Helen ja isä brittiläinen Phil. Vanhemmat tapasivat yliopistossa, ja kun vanhemmat kuolivat, Stephen muutti Englantiin setänsä luo. Hän liittyi armeijaan ja Elinalle kirjoittaessaan työskenteli majurina Britannian rauhan-
turvajoukoissa Afganistanissa, mutta oli pian palaamassa kotiin. Hän etsi ”sielunkumppania”, jonka kanssa jakaisi elämänsä eläkkeelle päästyään, ja kertoi pitävänsä kypsistä naisista.

– Sähköpostien vaihto alkoi kevyellä jutustelulla, mutta sävy muuttui nopeasti syvemmäksi. Hommaa nopeutti se, että kumppaninhakupalvelun testien mukaan olimme sopivia toisillemme, Elina kertoo.

Yhteydenpito oli heti hyvin ▶

Nettiromanssi

- Alkaa siltä, kun tuntematon pyytää sinua kaveriksi Facebookissa.
- Naishuljarit esiintyvät malleina ja mieshuljarit sotilaina.
- Toisen osapuolen keskustelu muuttuu parissa päivässä rakkausveisuksi ja lopulta rahanpyynnöksi.
- Huljareista pitää kirjaa mm. www.scam-watchers.com-sivusto Australiassa.
- Jos haksahdit, katkaise suhde ja unohda itesesyytökset. Jouduit ammattilaisen uhriksi.

Nettihijauksen
kohteeksi joutunut
Elina Juusola ei
kutsu itseään uhriksi
vaan selviytyjäksi.

tiivistä. Päivittäin pariskunta vaihtoi lukuisia tekstiviestejä ja sähköposteja, viikon päästä Stephen soitti. Elina nauraa, että miehen seksikäs, matala ääni vaikutti suorastaan fysiikkaan.

- Stephen oli kaiken kaikkiaan täydellinen mies. Hän ymmärsi jopa isän parhaimmat Lapin-vitsit, Elina muistelee.

AFGANISTANISTA EI VOINUT SOITTAA videopuhelua, joten Elina pyysi kuvaa. Stephen lähetti niitä kaksi.

- Toinen oli alastonkuva. Stephen kertoi olevansa 185 senttiä pitkä, mutta kuvan mies tuntui lyhyemmältä. Esimerkiksi tällaisia asioita alitajunta huomioi, järki ei.

Välillä mies lähti "komennuksille", oli useita päiviä poissa ja sai Elinan huolestumaan. Olihan mies väkivaltaisessa Afganistanissa. Kun parin päivän hiljaisuuden jälkeen tuli taas tekstiviesti, helpotus oli suuri. Stephen oli turvassa!

Mihin rakastuit?

- Rakastuinko? Sitä voisi miettiä. Ainakin minulla oli tosi hauskaa, ja perhekin oli iloinen puolestani. Vanhin tytär mietti, että onkohan tuo nyt totta, mutta nuorempi sanoi, että tietysti on, sehän soittaakin äidille koko ajan, Elina virnistää.

STEPHEN ALKOI VALMISTELLA paluuta Englantiin. Tarkoitus oli lentää Australiaan tapaamaan Elinaa. Eräänä päivänä mies kertoi lähettäneensä arvoesineitään kotiin, mutta paketti oli jämähtänyt Dubain tulliin. Se piti lunastaa, ja rahansiirroksessa oli ongelmia. Voisiko Elina lainata?

- Lähetin 2 000 dollaria, ja Stephen lupasi maksaa takaisin.

Joku siinä kuitenkin tuoksahti. Elina pyysi poikaansa tutkimaan Stephenin taustoja netistä, ja pian poika sai kertoa äidilleen, ettei Stephen ole totta. Kyseessä on ghanalainen huijaus. Että unohda mies. Muista vaan kaikki se romanttinen.

Elina teki ilmoituksen poliisille, mutta mitään ei ollut tehtävissä, sillä tekijä toimi toisessa maassa ja huijattu summa oli pieni. Stephen soitti vielä Ghanasta ja pyysi lisää rahaa. Elina lähetti viimeisen viestin ja paljasti tietävänsä, että mies on huijari. Sen jälkeen hän poisti Stephenin yhteystiedot.

PETTYMYS KIRVELL.

- En surrut sitä, että olin huijauksen uhri vaan sitä, että olemme rakentaneet maailman, joka mahdollistaa tällaiset huijauk-

set. Stephenille en vihoittele, sillä hän toimii niin kuin voi toimia. Kyse on ghanalaisista ja nigerialaisista syndikaateista, koulutetuista nettihuijareista, jotka pyörittävät useaa ihmistä samaan aikaan. Yksi "Stephen" voi ansaita jopa 50 000 dollaria kuukaudessa, Elina kertoo.

"Vanhin tytär mietti, että onkohan tuo nyt totta."

lypsivät 56 miljoonaa dollaria.

Ei ole mitään profiilia, minkälainen ihmisen haksahda, Elina muistuttaa.

- Ammattihuijari osaa löytää heikon kohdan ja iskeä siihen. Hänen työnsä on tienata rahaa. Se ei ole henkilökohtaista. Vähän niin kuin sodassa on vihollisia, nettihuijarille olet vain yksi kohde muiden joukossa.

- Ensimmäinen kirjani kertoi nettiromanssi-huijauksesta, seuraavassa tutkin sitä, millä eri tavoilla traumasta voi selvitä.

Elina löysi silloisesta kotikaupungistaan petoksen uhreille tarkoitetun tukiryhmän, jossa tutustui muihin huijausten uhreihin. Koska tarinat olivat samantyyppisiä, hän päätti lopulta kirjoittaa itsensä ehjäksi.

ELINAN KIRJOITTAMA, verkon romanssihuijauksia käsittelevä vertaistukikirja *Love on the Line - How to Recover from Romance Scams Gracefully and Without Victimisation* julkaistiin viime vuonna, mutta valitettavasti kirjaa ei ole vielä suomennettu. Sen voi tilata muun muassa Amazonista. Kirjan julkaisun jälkeen Elina alkoi valistaa ihmisiä puhumalla asiasta julkisesti.

Stephenistä ei ole sen jälkeen kuulunut mitään. Kun mies sai kuulla paljastuneensa, hän lähetti viimeisen viestin: "En koskaan tule tapaamaan sellaista kuin sinä olet, Elina. Rakastan sinua niin paljon."

- Kuin olisi lukenut kaksi kuukautta hyvää rakkausromaanin, Elina Juusola naurattaa. ●

► www.elinajuusola.com